

Prædiken til 17. søndag efter trinitatis

Luk. 14, 1-11

”Du skal komme hviledagen i hu, så du holder den hellig!”

Det er et enkelt og klart bud. Alligevel voldte det en del problemer på Jesu tid. Hvordan skulle det forstås? Hvor omfattende skulle det tolkes? Var almindelig menneskelig omsorg, som pleje af de syge, et stykke arbejde, der var omfattet af buddet? Nogle tog let på tingene, andre var meget nidkære. På den måde kunne man jo også skille fårene fra bukkene. De rettroende fra de vantro. De få fra de mange.

Der har alle dage været mennesker, som i forsøget på at høre til de få har spejlet sig i de mange, som ikke magtede at overholde kravene.

Men hvad skal det sabbatsbud egentlig være godt for? Er det ikke kun til besvær? Ja, det er faktisk et grundlæggende bud, som begrundes i selve skabelsesordenen. Efter at have skabt jorden på seks dage, hvilede Gud på den syvende. Herfra er hentet kalenderen med seks arbejdsdage og så hviledagen på den syvende. I flere tusind år blev buddet opfattet som en frihedslovgivning for arbejdende folk, undertrykte slaver og hårdtprøvede trækkdyr. Om det så var midt i høsten, kunne slaven og oksen på sabbatten hvile

under et skyggefuldt træ. Selv den mest kyniske arbejdsgiver kunne hverken beordre folk eller fæ i arbejde på den syvende dag. Det stod ikke til diskussion, for det var et religiøst funderet bud. Et bud, som sammen med anden sociallovgivning gav det israelitiske samfund et højere humanitært niveau end alle nabokulturerne til sammen. Som for eksempel buddet om, at bonden ikke måtte høste sin mark helt til kanten. Der skulle jo også være til enkerne og de fattige.

En genial lovgivning, som ikke ødelagde folk med passiv forsørgelse, men som gav den mest udsatte mulighed for at klare sig igennem. Men, som vi ved fra både dengang og nu: Vi har det svært med friheden. Enten glemmer vi at skønne på den, og opdager det først, når vi har sat den over styr, eller også værner vi så voldsomt om den, at vi spærrer den inde i regler og forordninger, så vi kvæler den i lutter bekymring.

Det var det, der på Jesu tid var sket med sabbatsbuddet. Fra at være en frihedslov var den blevet til tvang. Til noget man kunne måle folks religiøse temperatur på.

Derfor var det en ønskesituation for farisæerne at få Jesus placeret over for en syg på en sabbat. Nu skulle det afsløres, om han var

Udgivet af

Grundtvigsk Forum
Nr. 294. 116. årgang
September 2015
ISSN 0901-2214

Redaktion

Sognepræst
Margrethe Dahlerup Koch
Høbrovej 3
6980 Tim
mdk@km.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

alvorlig og nidkær i sin religion, eller om han var så slap og anløben, som rygtet gik. Man kunne også sige det på en anden måde: om han valgte lovreligionen eller menneskelivet.

Han gjorde det sidste og helbredte manden. Og spurgte dem: ”Hvem af jer ville ikke redde sin søn fra døden – selv om det var på en sabbat?” Og evangelisten konstaterer: Det kunne de ikke svare på!

Vi lever i en oplyst verden, hvor det religiøse samfund er afløst af et verdsligt. Vi lader os ikke styre af religiøse bud, men af vores sunde fornuft. Og det bryster vi os af. Vi er heldigvis ikke så primitive som de fremmede kulturer, som i disse år rykker tættere på os! Derfor er helligdagslovgivningen under pres. Vi vil have frihed. Vi vil have lov til at handle om søndagen, hvor vi har tid til det.

Men hvis vi vil handle om søndagen, så skal forretningernes personale selvfølgelig være klar til at tage imod os. Og da det ofte er småbørnsmødre, der sidder ved kasserne, så er vi nødt til at åbne vuggestuer og børnehaver og fritidsordninger, så børnene kan blive passet. Og så kan forældrene få fri en hverdag, hvor der ikke er så mange kunder i butikken. Og hvor børnene er i skole.

Sådan fjerner man familiernes helle samtidig med, at forskerne og almindelige fornuftige mennesker kan se, at familierne tværtimod har brug for mere tid sammen. I frihedens navn ophæver vi friheden og bliver forbrugere på fuld tid. I stedet prøver vi så at lægge en smule hvile ind i ugens program. Den bliver til et punkt på dagsordenen. Vi spiller golf, går til yoga, helsegymnastik eller meditation. For kun når hvilen er blevet

et særskilt punkt på programmet, kan vi acceptere den som andet og mere end spild af kostbar tid. Hvilen bliver en præstation i sig selv. Med kontingent og medlemskort.

”Mennesket er ikke til for sabbattens skyld, men sabbatten er til for menneskets skyld”, siger Jesus et andet sted i evangeliet. Sabbatsbuddet er et frihedsbud, som vi i vores overfladiskhed har glemt betydningen af. Tænk, hvis vi turde stoppe op og gennemtænke tingene på ny. Tænk, hvis vi turde indse, at vores overfladiske travlhed ingen steder fører hen. Tænk, hvis vi turde åbne for en tilværelsesforståelse, hvor vi ikke selv fylder det hele. Hvor Gud igen bliver den instans, der sætter orden i vores kaos. Hvor vi igen fejrer påske og ikke bare holder påskeferie. Og fejrer pinse og ikke bare holder pinseferie. Så ville der blive plads til både arbejde og hvile og fordybelse og fodbold og lovsang, så ville vi genopdage, at livet er større end os selv. Så ville vi atter kunne undres og i taknemmelighed modtage livet af Guds hånd. Så ville vi atter blive ydmyge over for livet selv. Ikke den utålelige ydmyghed, vi kender så godt, den raffinerede form for selvoptagethed, hvor vi sætter os på den nederste plads for at blive budt højere op i alle gæsternes påsyn. Men den ydmyghed over for livet, der vil få Gud til at løfte dig højere op. Så du bedre kan se, hvor lille du selv er, og hvor stort livet er. Og hvor stor Gud er. Amen.

Hans Bredmose Simonsen
Nyborg og Hjulby

Salmer:

747, 392, 333, 492, 405